

1. Жалпы ережелер.

Осы Спортшыларды жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелерінің (бұдан әрі – Ережелер/Сақтандыру ережелері) шарттарында бұдан әрі Сақтандырушы деп аталатын «Евразия» Сақтандыру компаниясы» АҚ Сақтанушыны Сақтандыру ережелеріне қосу және Сақтандырушының Сақтанушыға сақтандыру полисін беруі жолымен спортшыларды жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру шарттарын жасайды - Ережелерге №1 қосымша (бұдан әрі мәтін бойынша-Шарт/Сақтандыру шарты).

1.1. Сақтандыру шарттары жеке (азаматтығына қарамастан) және заңды тұлғалармен (меншік нысанына қарамастан) жасалады. Аталған тұлғалар бұдан әрі «Сақтанушы» деп аталады.

1.2. Осы Сақтандыру ережелерінде қолданылатын негізгі терминдер:

1) Сақтанушы – Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасаған тұлға. Сақтанушылар үшінші тұлғалардың (Сақтандырылушылардың) пайдасына Сақтандыру шартын жасайтын жеке және заңды тұлғалар болуы мүмкін. Егер Сақтанушы Сақтандыру шартын өз пайдасына жасаса, онда ол Сақтандырылушы болып табылады;

2) Сақтандырылушы – пайдасына Сақтандыру шарты жасалған жеке тұлға. Сақтандырылушының Сақтандыру шартын жасау кезіндегі жасы құрауы тиіс:

- 4 жастан 45 жасқа дейінгі спортшылар үшін;

- 18 жастан 65 жасқа дейінгі жаттықтырушылар (нұсқаушылар).

Сақтандырылушының пайдасына сақтандыру шартын жасау Сақтанушыны осы сақтандыру шарты бойынша міндеттерді орындаудан босатпайды;

3) Пайда алушы – Сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға. Егер Пайда алушы Сақтандыру шартында белгіленбесе, олар Сақтандырылушыны болжайды. Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда, ол заңды мұрагер (мұрагерлер) болып табылады;

4) Құзыретті мемлекеттік органдар – өз құзыреті шеңберінде туындаған сақтандыру жағдайларын тергеп-тексеруге байланысты қажетті іс-қимылдар жасауға уәкілетті органдар (мысалы: полиция, тергеу, анықтау органдары, өрт инспекциясы, ТЖМ және басқалар);

5) Сақтандыру сыйлықақысы – Сақтанушы Сақтандырушыға Сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемесін қабылдағаны үшін төлеуге міндетті ақша сомасы;

6) Сақтандыру сомасы – сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы;

7) Сақтандыру төлемі – сақтандыру жағдайынан келтірілген залалды өтеу үшін сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде сақтандырушы төлейтін ақша сомасы;

8) Сақтандыру жағдайы – оның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтық белгілері бар, оның басталуымен Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндеті туындайтын оқиға;

9) Франшиза – сақтандыру шарттарында көзделген Сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босату. Осы Ережелерге сәйкес шарт қойылмайтын франшиза көзделеді.

Шарт қойылмайтын франшиза кезінде залал барлық жағдайларда белгіленген соманы шегергенде өтеледі. Франшиза сақтандыру сомасына пайызбен немесе абсолютті мөлшерде белгіленеді;

10) Сақтандыру аумағы – Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуы қолданылатын аумақ;

11) Жазатайым жағдай – адамның еркіне қарамастан Сақтандырылушының денесіне сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету нәтижесінде пайда болған, денсаулығына зиян келтіруге, мертігуге немесе өлімге әкеп соққан кенеттен, қысқа мерзімді оқиға (уақиға);

12) Сақтандырылушының қайтыс болуы - Сақтандырылушының ағзасының

тыныс-тіршілігін тоқтату;

13) Спорт – жарыс әрекетінің, спортшыларды жарыстарға қатысуға даярлаудың ерекше нысаны болып табылатын дене шынықтырудың бір бөлігі;

14) Спортшы – спортпен айналысатын адам;

15) Жаттығу - спортшыны даярлаудың құрамдас бөлігі. Жаттығу жүйесі негізінде құрылған және спортшының жоғары нәтижелерге қол жеткізуге дайындығын анықтайтын белгілі бір қабілеттерді тәрбиелеуге және жетілдіруге бағытталған мамандандырылған педагогикалық процесс;

16) Жарыстар - спортшылар (командалар) арасындағы спорт түрі (түрлері) бойынша жарыстар.

Жарыстар спорт түрі бойынша қоғамдық бірлестіктер (федерациялар) бекітетін және дене шынықтыру және спорт жөніндегі уәкілетті органмен келісілген спорт түрі бойынша жарыстар өткізу қағидаларына сәйкес өткізіледі. Белгілі бір жарысты өткізу үшін ұйымдастырушылар өткізу шарттары, қатысушылар құрамы, қаржыландыру көздері көзделетін жарыстың регламентін (ережесін) бекітеді.

Осы Ережелердің шеңберінде жарыстарға қатысу деп спортшының жарыстарды өткізу кезеңінде белгілі бір спорт түріндегі іс-қимылдарды, жаттығуларды тікелей орындауы түсініледі;

17) Ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операцияларға тыйым салу – терроризмді және экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізбесіне енгізілген ұйымға және (немесе) жеке тұлғаға не көрсетілген тізбеге енгізілген жеке тұлға бенефициарлық меншік иесі болып табылатын ұйымға тиесілі ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті беруді, қайта құруды, иеліктен шығаруды немесе өткізуді тоқтата тұру бойынша Компания қолданатын шаралар.

18) Қазақстан Республикасының қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органы - қаржы мониторингін жүзеге асыратын және қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға, жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бойынша өзге де шараларды қабылдайтын мемлекеттік орган.

2. Сақтандыру объектісі

2.1. Сақтандыру шарты бойынша объект жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтанушының өміріне және/немесе денсаулығына зиян келтіру қаупімен байланысты Сақтанушының (Сақтандырылушының) мүліктік мүдделері болып табылады.

3. Сақтандыру жағдайларының тізбесі

3.1. Осы Сақтандыру ережелеріне сәйкес сақтандыру жағдайы деп танылған жазатайым оқиға:

- жарақаттар (Сақтандыру төлемдері мөлшерінің кестесінде көрсетілген дене жарақаттары – Сақтандыру ережелеріне №2 қосымша);

- Сақтандырылушының қайтыс болуы.

3.2. Осы баптың 3.2-тармағында көзделген оқиғалар, егер олар сақтандыру аумағында Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиғаның салдары болып табылса және белгіленген тәртіппен құзыретті органдар (медициналық мекемелер, сот) берген құжаттармен расталса, сақтандыру жағдайлары деп танылады.

3.3. Жазатайым оқиғаға келесі сыртқы факторлардың әсері жатады: табиғаттың дүлей құбылысы, жарылыс, күйік, үсік шалу, суға бату, электр тогының соғуы, найзағай соғуы, күн өту, зиянкестердің немесе жануарлардың шабуылы, жыландардың, жәндіктердің шағуы, қандай да бір заттың немесе Сақтандырылушының құлауы, бөтен дененің тыныс алу жолдарына кездейсоқ түсуі, улы өсімдіктермен, химиялық заттармен (өнеркәсіптік немесе тұрмыстық) кездейсоқ улану, сондай-ақ қандай да бір көліктің (автомобиль, теміржол, су және әуе) қозғалысы кезінде немесе олардың апатқа ұшырауы кезінде, машиналарды, механизмдерді, қаруды және кез келген құралдарды пайдалану кезінде алған жарақаттар.

4. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

4.1. Сақтандыру шарты жасалған сәтке дейін, сондай-ақ сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу мерзімі өткеннен кейін орын алған жазатайым оқиға сақтандыру жағдайы деп танылмайды және осы қағидалар бойынша сақтандырумен жабылмайды.

4.2. Төменде аталғандардың салдарынан орын алған оқиға сақтандыру жағдайы деп танылмайды:

1) соғыс, басып кіру, шет мемлекеттің дұшпандық әрекеттері, әскери немесе сол сияқты операциялар (соғыс жарияланғанына немесе жарияланбағанына қарамастан) немесе азаматтық соғыс;

2) көтеріліс, ереуіл, локаут, азаматтық тәртіпсіздіктер, халықтық көтеріліс, бүлік, азаматтық толқулар, әскери көтеріліс, революция, әскери билікті басып алу немесе басып алу, тәркілеу, реквизициялау немесе мүлікті мемлекет меншігіне алу;

3) қандай да бір ұйымның атынан немесе мүддесі үшін әрекет ететін және сақтандыру объектісінің бұзылуына немесе бүлінуіне әкеп соққан тұлға немесе тұлғалар тобы жасаған терроризм актілері;

4) радиоактивті сәулелену немесе атом отынын жағудан радиоактивті отынмен немесе радиоактивті қалдықтармен ластану;

5) медициналық мекеменің білікті дәрігері ұйғарған дәрі-дәрмектерді пайдалануды қоспағанда, Сақтандырылушының алкогольдік, уыттылық немесе есірткілік мас болу күйінде жасаған немесе дәрілік немесе психотроптық құралдардың әсеріндегі сақтандыру жағдайының туындау салдары болған әрекеттері;

6) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтанушының, Сақтандырылушының, Пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

7) Сақтанушының, Сақтандырылушының, Пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған, сақтандыру жағдайымен себептік байланыста болған, сақтандыру жағдайымен себептік байланыста болған құқық бұзушылықтар әрекеттері;

8) жіті, созылмалы, тұқым қуалайтын аурулардың асқынуларының кез келген нысандары (оның ішінде инфаркт, инсульт және аурудың дамуы нәтижесінде тұқым қуалайтын патологиядан немесе патологиядан туындаған органдардың өзге де кенеттен зақымдануы);

9) жұқтырудың себебіне қарамастан жұқпалы аурулар;

10) Сақтандырылушының қылмыстық іс немесе әкімшілік теріс қылық белгілері бар іс-әрекеттерді жасауы немесе жасауға тырысуы;

11) мақсаты Сақтанушының өмірі мен денсаулығына зиян келтіру, оның ішінде өз-өзіне қол жұмсау болып табылатын Сақтандырылушының, Сақтанушының немесе Пайда алушының қасақана әрекеттері немесе әрекетсіздігі;

12) кез келген аурулар, оның ішінде венерологиялық, инфекциялық, онкологиялық ауруларға, қант диабетіне, маскүнем елірмесі немесе қояншық ауруына жататын аурулар;

13) психикалық аурулар, Сақтандырылушының кем ақылдылығы, церебральды сал

ауруы немесе Даун ауруы.

4.3. Осы Ережелерде көрсетілген оқиғалар, егер олар төмендегілердің нәтижесінде туындаған болса, сақтандыру жағдайлары деп танылмайды:

1) Сақтанушыны, Сақтандырылушыны ұстау, қамауға алу немесе тұтқынға алу немесе бас бостандығынан айыру түріндегі жазасын өтеу кезінде;

2) Сақтанушының, Сақтандырылушының өзі де, Сақтанушының, Сақтандырылушының қайтыс болуына не оған I, II, III топтағы мүгедектік белгілеуге әкеп соққан үшінші тұлғалар да жасаған қандай да бір іс-әрекеттер, жасалған сәтте Сақтанушы алкогольдік, есірткілік немесе уыттылық мас болу күйінде болған, егер Сақтанушының (Сақтандырылушының) мүгедектігі немесе қайтыс болуы салонында Сақтанушы (сақтандырылушы) жолаушы ретінде болған автомобильдің қатысуымен болған ЖКО салдарынан орын алған жағдайларды қоспағанда;

3) медициналық көмекке Сақтанушының, Сақтандырылушының уақытылы жүгінбеуі не Сақтанушының медициналық мекемеге жатқызудан бас тартуы, егер ауруханаға жатқызу денсаулық жағдайы бойынша оған уақытылы жүгінбеуінің немесе емдеуге жатқызудан бас тартуының себептеріне қарамастан ұйғарылған болса;

4) Сақтанушының, Сақтандырылушының кез келген көлік құралын алкогольдік, есірткілік немесе уыттылық мас болу күйінде жүргізуі; көлік құралын басқаруды осындай күйдегі басқа тұлғаға, сондай-ақ жүргізуші куәлігі жоқ тұлғаға беру кезінде;

5) өзіне-өзі қол жұмсау немесе өзіне-өзі қол жұмсау, өзіне-өзі зиян келтіру әрекетінің салдары;

6) Сақтанушының, Сақтандырылушының өзіне қасақана дене жарақатын салуы немесе Сақтандырылушының қасақана өзіне зиян келтіруі, оның ішінде жаан күйзелісі жағдайында болу, алкогольдік психоз немесе қандай да бір психикалық ауруы бар адам өзіне қасақана зиян келтіруі;

7) психикалық ауру, нашақорлық, алкогольдік психоз, депрессия және т. б.;

8) егер Сақтанушы, Сақтандырылушы оларды қабылдауға жол берсе, Сақтанушының, Сақтандырылушының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді немесе дене ауытқуларын, оның ішінде пластикалық операцияларды, косметологиялық емдеуді және жоғарыда көрсетілген мақсатта жүзеге асырылатын өзге де емдеу түрлерін жоюға байланысты дәрігерлік араласулар;

9) егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында ұшу.

4.4. Келесі тұлғаларға қатысты сақтандыру шарты жасалмайды:

1) Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының ресми сайтында жарияланған терроризм мен экстремизмді қаржыландыруға байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізбесіне енгізілген жеке және заңды тұлғалар;

2) Сақтанушы, Сақтандырылушы және/немесе Пайда алушы клиентті тиісті тексеруді жүргізу үшін қажетті құжаттарды ұсынудан бас тартқан жағдайда;

3) психикалық аурулармен, деменциямен, церебральды сал ауруымен немесе Даун ауруымен ауыратындар;

4) ЖИТС-пен ауыратын, АИТВ жұқтырған науқастар;

5) онкологиялық, созылмалы жүрек-қан тамырлары немесе ауыр жүйке ауруларынан зардап шегетіндер;

6) I, II, III топ мүгедектері.

4.5. Осы Ережелерде көрсетілген оқиғалар, егер Сақтанушының, Сақтандырылушының қайтыс болуы не жарақат алуы Сақтанушы, Сақтандырылушы қауіпсіздік белдігін тақпаған кезде жол-көлік оқиғасы нәтижесінде болған болса, сақтандыру жағдайлары деп танылмайды, ол жолаушы немесе көлік құралын жүргізетін тұлға болғанына қарамастан, ал Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерінің шарттары бойынша ол жолаушы немесе көлік құралын басқаратын адам болғанына қарамастан, қауіпсіздік белдігін тағуға тиіс.

4.6. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар да негіз болуы мүмкін:

1) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы;

2) Сақтанушының сақтандыру жағдайынан шығынды азайту бойынша шараларды қасақана қабылдамауы;

3) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге және ол келтірген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтіруі;

4) Сақтандырушыға осы Ережелерде және сақтандыру шартында көзделген мерзімдерде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау;

5) Сақтанушының, Сақтандырылушының сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартуы, сондай-ақ Сақтандырушыға талап ету құқығының ауысуы үшін қажетті құжаттарды Сақтандырушыға беруден бас тартуы. Егер сақтандыру төлемі жүзеге асырылған болса, Сақтандырушы оны толық немесе ішінара қайтаруды талап етуге құқылы;

6) Егер сақтандыру төлемі жүзеге асырылған болса, Сақтандырушы оны толық немесе ішінара қайтаруды талап етуге құқылы;

7) жазатайым оқиға Сақтанушының (Сақтандырылушының) оны болдырмау үшін ақылға қонымды шаралар қолданбауының, атап айтқанда белгіленген және жалпы қабылданған қауіпсіздік ережелері мен нормаларын, қауіпті объектілерді пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды сақтамауының, сондай-ақ қандай да бір қызмет түрлерін, оның ішінде жол қозғалысы ережелерін жүзеге асыру үшін белгіленген стандарттарды, ережелерді, заңдарды немесе ведомстволық нормативтік құжаттарды сақтамауының нәтижесі болған;

8) Сақтанушының, Сақтандырылушының және / немесе Пайда алушының осы Ережелерде және сақтандыру шартында айтылған шарттар мен шектеулерді сақтамауы;

9) Сақтанушының, Сақтандырылушының және/немесе Пайда алушының Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының ресми сайтында жарияланған терроризмді және экстремизмді қаржыландыруға байланысты тұлғалар мен ұйымдардың тізбесінде (бұдан әрі - Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының тізбесі) болуы. Бұл ретте барлық шығыс операциялары мұндай тұлға Қазақстан Республикасы Қаржы мониторингі агенттігінің тізбесінен шығарылғанға дейін тоқтатылады.

10) Сақтанушы, Сақтандырылушы және/немесе Пайда алушы клиентке тиісінше тексеру жүргізу үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартқан жағдайда.

11) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайлар.

4.7. Сақтандыру шартының шарттарында, егер бұл Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмесе, сақтандыру төлемінен бас тарту үшін басқа да негіздер көзделуі мүмкін.

4.8. Сақтандырушыны осы Ережелерде көзделген себептер бойынша Сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату бір мезгілде Сақтандырушыны Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатады.

4.9. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына Сақтанушы сотқа шағымдана алады.

5. Сақтандыру сомасын айқындау тәртібі. Франшиза

5.1. Сақтандыру шартында мыналар белгіленуі мүмкін:

1) жауапкершіліктің жиынтық шекті көлемі, бұл жағдайда Сақтандыру шартының қолданылу кезеңіндегі барлық сақтандыру жағдайлары бойынша барлық сақтандыру төлемдерінің сомасы осы көлемнен аспауға тиіс;

- 2) әрбір Сақтандырылушы бойынша жауапкершіліктің шекті көлемі;
  - 3) бір сақтандыру жағдайының нәтижесінде сақтандыру жағдайларының сериясы бойынша жауапкершіліктің шекті көлемі;
  - 4) әрбір сақтандыру оқиғасы бойынша бір немесе барлық сақтандыру жағдайлары бойынша жауапкершіліктің шекті көлемі.
- 5.2.** Сақтанушы Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандырушымен келісім бойынша қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлей отырып, сақтандыру полисін қайта ресімдеу жолымен сақтандыру сомасын ұлғайтуға құқылы.
- 5.3.** Сақтанушы Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандырушымен келісім бойынша қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлей отырып осы Ережелердің шарттарында сақтандыру полисін қайта ресімдеу жолымен Сақтандырылушылардың санын көбейтуге құқылы.
- 5.4.** Сақтандыру шарттарын жасасу кезінде франшиза белгіленуі мүмкін. Франшизаның түрі мен мөлшері Сақтандыру шартында көрсетіледі.
- 5.5.** Франшиза сақтандыру сомасының пайызымен де, белгіленген сома түрінде де белгіленуі мүмкін. Франшиза мөлшері әр нақты жағдай үшін жеке келісіледі.

6. Сақтандыру сыйлықақысы.

- 6.1.** Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру объектісі мен сақтандыру тәуекелінің сипатын ескере отырып, сақтандыру сомасының бірлігінен алынатын сақтандыру сыйлықақысының мөлшерлемесін айқындайтын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі.
- 6.2.** Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп-бөліп, қолма-қол ақшалай немесе қолма-қол ақшасыз нысанда төлеуге тиіс.
- 6.3.** Сақтанушы Сақтандыру шартында көрсетілген мерзімдерде сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеген жағдайда, Сақтандырушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеген күннен бастап Сақтандыру шартын біржақты тәртіппен жай жазбаша хабарлама жолымен бұзуға құқығы бар.
- 6.4.** Егер сақтандыру жағдайы енгізілуі мерзімі өткен белгілі бір сақтандыру жарнасын (сақтандыру сыйлықақысын) төлегенге дейін басталса, Сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде төленбеген сақтандыру жарнасының (сақтандыру сыйлықақысының) сомасын есепке жатқызуға не сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

7. Сақтандыру шартын жасау тәртібі.

- 7.1.** Сақтандыру шарты Сақтанушының өтініш-сауалнамасы негізінде жасалады. Өтініш-сауалнама Сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады. Өтініш-сауалнама форматы Сақтандырушының ішкі құжаттарына сәйкес жасалған.
- 7.2.** Сақтанушының қалауы бойынша сақтандыру шарты келесі жолмен жасалуы мүмкін:
- 1) Сақтандырушыға жазбаша өтініш,
  - 2) Сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалана отырып, Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында электрондық нысанда ақпарат алмасу,
- Компанияның «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында ішкі бақылау қағидаларына» сәйкес тиісті тексеру жүргізу үшін қажетті құжаттарды ұсынған кезде.
- 7.3.** Сақтандырушы өтініш-сауалнаманың нысанын және сұрау салынатын мәліметтерін өзгертуге құқылы.
- 7.4.** Сақтандырушы Сақтандыру шартын жасау үшін Сақтанушыдан (Сақтандырылушылардан) сақтандыру тәуекелін сипаттайтын қосымша ақпарат талап етілуі мүмкін.

7.5. Сақтанушы өтініш-сауалнамада көрінеу жалған мәліметтерді көрсеткен кезде Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен сақтандыру шартын жарамсыз деп тануға құқылы.

7.6. Егер Сақтанушы жасырып қалған мән-жайлар жойылған болса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

7.7. Өтініш-сауалнамада көрсетілген ақпараттың дұрыстығы үшін Сақтанушы жауапты болады.

7.8. Сақтандырушы өз қалауы бойынша Сақтанушыдан талап етуге құқылы, ал Сақтанушы Сақтандырылушыларды медициналық тексеруді ұйымдастыруға міндеттенеді.

7.9. Топтық сақтандыру кезінде бір сақтандыру шартымен бірнеше Сақтандырылушы қамтылады. Топтық сақтандыру жеке тұлғалардың белгілі бір санатын қамтитын жеке немесе жеке емес болуы мүмкін. Иесіздендірілген сақтандыру кезінде Сақтандырылушылар шеңбері Сақтандыру шартында сақтандыру жағдайын, оның әрбір Сақтандырылушыға қатысты салдарын және оған тиесілі сақтандыру төлемінің мөлшерін дараландыру үшін қажет шамада нақтылануы тиіс. Егер сақтандыру жағдайы басталған сәтте иесіздендірілген сақтандыру кезінде сақтандыруға жататын санатқа кіретін адамдардың саны сақтандыру шарты бойынша сақтандырылғаннан көп болса, онда Сақтандырушы Сақтандыру шартын жасау кезінде Сақтанушымен шарттық қатынастары бар тұлғаларға ғана сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

7.10. Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді, содан кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз болып саналады және ол бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

7.11. Сақтанушының бастамасы бойынша сақтандыру шартының талаптары өзгерген кезде Сақтандырушы Сақтанушының есебінен Сақтандырылушыны медициналық тексеруден өткізуді талап ете алады.

7.12. Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында сақтандыру шартын жасау кезінде келісімге қол жеткізілуі тиіс:

1) Сақтандырылған тұлға туралы;

2) Сақтандырылған тұлғаның өмірінде сақтандыру (сақтандыру жағдайы) жүзеге асырылатын оқиға сипаты туралы;

3) сақтандыру сомасының мөлшері туралы;

4) шарттың қолданылу мерзімі туралы.

7.13. Сақтандыру шартында қамтылады:

1) Сақтандырушының атауы, орналасқан жері, телефон нөмірі және банктік деректемелері;

2) Сақтанушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі, экономика секторының коды, резиденттік белгісі (Қазақстан Республикасының резиденті немесе Қазақстан Республикасының бейрезиденті), заңды мекенжайы және (немесе) тұрғылықты жері (жеке тұлғалар үшін);

3) экономика секторының атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі, коды, резиденттік белгісі (Қазақстан Республикасының резиденті немесе Қазақстан Республикасының бейрезиденті), орналасқан жері және нақты мекенжайы, Сақтанушының банктік деректемелері (заңды тұлғалар үшін);

4) сақтандыру агентінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), телефон нөмірі, жеке сәйкестендіру нөмірі (егер ол Қазақстан Республикасының резиденті-жеке тұлға болып табылса) немесе сақтандыру агентінің атауы, орналасқан жері және нақты мекенжайы, телефон нөмірі және бизнес-сәйкестендіру нөмірі (егер ол Қазақстан Республикасының резиденті-заңды тұлға болып табылса);

5) сақтандыру объектісі;

6) сақтандыру жағдайлары;

7) сақтандыру сомасының мөлшері, валютаның түрі, сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі мен мерзімдері;

8) сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (егер төлем бөліп төленсе, сақтандыру жарнасы), валютаның түрі, сақтандыру сыйлықақысын төлеу тәртібі мен мерзімдері;

9) сақтандыру агентіне тиесілі комиссиялық сыйақының болуы немесе болмауы туралы нұсқау;

10) сақтандыру полисінің жасалған күні және қолданылу мерзімі;

11) егер Сақтандырылушы (Пайда алушы) сақтандыру полисі бойынша Сақтанушы болып табылмаса, Сақтандырылушының (Пайда алушының) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын сақтандыру полисінде көрсеткен жағдайда көрсету;

12) сақтандыру полисінің нөмірі;

13) Сақтанушыны (Сақтандырылушыны) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы хабардар ету мерзімдері;

14) экономикалық қызмет түрі (заңды тұлғалар үшін);

15) сақтандыру полисінің қолданылу аумағы;

16) шарттың шарттарына өзгерістер енгізу жағдайлары мен тәртібі;

17) Сақтандырушының қолтаңбасы.

7.14. Сақтандырылушыға Сақтандыру шарты бойынша қызметтерді алу мақсатында сақтандыру полисін басқа тұлғаларға беруге тыйым салынады.

7.15. Егер Сақтандырылушының осындай мақсатпен сақтандыру полисін басқа тұлғаға бергені анықталса, Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын қайтармай, осы Сақтандырылушыға қатысты сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатуға құқылы.

8. Қосарлы сақтандыру.

8.1. Қосарлы сақтандыру - әрқайсысымен дербес шарттар бойынша бірнеше сақтандырушыларда бір объектіні сақтандыру.

8.2. Қосарлы сақтандыру кезінде Сақтандырушы Сақтанушының (Пайда алушының) алдында онымен жасалған сақтандыру шарты шегінде мүліктік жауаптылықта болады, алайда Пайда алушы барлық Сақтандырушылардан алған сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы нақты залалдан аспауға тиіс.

8.3. Сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін қосарлы сақтандыру кезінде Сақтанушы Сақтандырушыға өзге сақтандыру компанияларында сақтандыру төлемі мәселесін реттеуге қатысты барлық мәліметтерді, оның ішінде өзге сақтандыру компанияларынан алынған сақтандыру төлемінің мөлшері туралы мәліметтерді беруге міндетті.

8.4. Қосарлы сақтандыру кезінде Сақтандырушы сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын анықтауға, сақтандыру жағдайының нәтижесінде келтірілген залалдардың мөлшерін басқа сақтандыру компанияларымен бірлесіп айқындауға құқылы.

9. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны.

9.1. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеген сәттен бастап Сақтандыру шарты қолданысқа енеді және тараптар үшін міндетті болады, ал оны бөліп-бөліп төлеген кезде - бірінші сақтандыру жарнасынан бастап.

9.2. Егер Сақтандыру шарты бір Сақтандырылушыға қатысты жасалған жағдайда, онда шарт бірінші сақтандыру жағдайына дейін қолданылады.

Егер Шарт бойынша Сақтандырылушылар екі немесе одан да көп болса, онда сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу кезеңі Сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне сәйкес келеді. Егер сақтандыру жағдайы барлық сақтандырылушыларға қатысты болса, сақтандыру шарты қолданысын тоқтатады. Егер Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу кезеңінде бір Сақтандырылушыға сақтандыру сомасы шегінде Сақтандырылушы бойынша сақтандыру төлемдері жүзеге асырылса, Шарт

сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру жағдайы басталғанға дейін қалған Сақтандырылушыларға қатысты қолданылуын жалғастырады.

9.3. Осы Сақтандыру ережелеріне сәйкес Сақтандыру шартының қолданылу орны (сақтандыру аумағы) – Сақтандыру шартында көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

10. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.

10.1. Сақтанушы құқылы:

1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі және қаржылық орнықтылығы туралы ақпаратты талап етуге;

2) Сақтандырушымен келісім бойынша Пайда алушыны немесе Сақтандырылушыны ауыстыруға;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін, егер ол сақтандыру шарты бойынша Пайда алушы болып табылса, осы Сақтандыру ережелерінде белгіленген тәртіппен алуға;

4) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;

5) осы Сақтандыру ережелерімен танысуға және олардың көшірмесін алуға.

10.2. Сақтанушы міндетті:

1) Сақтанушыға тиісті тексеру жүргізу шеңберінде Сақтандырушы сұратқан барлық құжаттарды ұсынуға;

2) Сақтандыру шартын жасау кезінде Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау және Сақтандырушының Сақтандыру шартын жасау туралы шешім қабылдауы үшін елеулі маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға;

3) Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақысын төлеуге;

4) Сақтандырылушылардың назарына сақтандыру шарттарын жеткізу;

5) Сақтандыру шартының шарттарын орындауға (Сақтандырылушылардың Сақтандыру шартын бұзуын Сақтанушының өзі Сақтандыру шартын бұзған деп бағалайды);

6) Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандырушыны сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы хабардар етуге;

7) сақтандыру жағдайынан болатын шығындарды болғызбау немесе азайту жөнінде шаралар қолдануға;

8) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген залалдың сипаты мен мөлшері туралы пайымдауға мүмкіндік беретін барлық ақпаратты беруге.

9) Сақтандырушы талап еткен жағдайда Сақтандырылушының денсаулығының нақты жай-күйін бағалау үшін оның зерттеп-қаралуын қамтамасыз етуге.

10.3. Сақтандырушы құқылы:

1) Сақтанушы ұсынған ақпарат пен құжаттарды, сондай-ақ Сақтанушының (Сақтандырылушының) сақтандыру шартының талаптары мен шарттарын сақтауын тексеруге;

2) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын дербес анықтауға, оның ішінде сұрау салуларды құзыретті органдарға жіберуге;

3) Сақтанушыдан немесе Сақтандырылушыдан сақтандыру жағдайының фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпарат пен құжаттарды талап етуге;

4) оқиға сақтандыру жағдайы деп танылмаған, Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыру шартының талаптарын орындамаған жағдайда Сақтанушыны (Сақтандырылушыны/Пайда алушыны) бұл туралы жазбаша хабардар ете отырып, сақтандыру төлемінен бас тартуға;

5) кез келген уақытта тәуекелдің туындауына ықпал ететін мән-жайлардың бар-жоғын инспекциялауға және тексеруге;

6) Сақтандырылушының денсаулығының нақты жай-күйін бағалау үшін оның зерттеп-қарауын жүргізуге.

10.4. Страховщик обязан:

1) Сақтанушыны сақтандыру ережелерімен таныстыруға және олардың көшірмесін беруге;

2) сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;

3) Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) сақтандыру жағдайы кезінде шығындарды азайту үшін жұмсаған шығыстарын өтеуге;

4) сақтандыру жағдайы туралы хабарламаны тіркеуге;

5) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;

6) Сақтанушы (Сақтандырылушы) немесе Пайда алушы болып табылатын өзге тұлға осы Ережелерде көзделген барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, Сақтандырушы 10 (он) жұмыс күні ішінде оларды жетіспейтін құжаттар туралы жазбаша хабардар етуге;

7) келесі жағдайларда сақтандыру төлемінен бас тартуға:

- Қазақстан Республикасы Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының ресми сайтында жарияланған терроризмді және экстремизмді қаржыландыруға байланысты тұлғалар мен ұйымдардың тізбесінде Сақтанушының/Сақтандырылушының/Пайда алушының болуы;

- Сақтанушының/ Сақтандырылушының тиісті тексеру жүргізу үшін құжаттарын, сондай-ақ Сақтандырушының сұрауы бойынша қосымша ақпаратты ұсынбауы;

- ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен жасалатын операция КЖ және ТҚ мақсатында жасалады деп пайымдауға негіз болған кезде.

10.5. Осы баптағы Тараптардың құқықтары мен міндеттерінің тізбесі толық болып табылмайды, Тараптардың жекелеген міндеттері осы Сақтандыру ережелерінің басқа бөлімдерінде көзделген.

11. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюының салдарлары.

11.1. Егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына (сақтандыру аумағы, қызмет түрі, спорт түрінің өзгеруі, Сақтанушыда (Сақтандырылушыда) сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер тізіміне енгізілген қандай да бір аурудың анықталуына) айтарлықтай әсер етуі мүмкін болса, Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы (Сақтандырылушы) Сақтандыру шартын жасау кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы Сақтандырушыға дереу, бірақ 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей жазбаша хабарлауға міндетті.

11.2. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы Сақтандыру шартының шарттарын өзгертуді және сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

11.3. Егер Сақтанушы немесе Сақтандырылушы Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы.

11.4. Сақтанушы немесе Сақтандырылушы осы баптың 1.1-тармағында көзделген міндетті орындамаған кезде Сақтандырушы Шартты бұзуды және Шартты бұзудан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес азайтуға немесе сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

11.5. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар жойылған болса, Сақтандырушының Шартты бұзуды талап етуге құқығы жоқ.

12. Сақтандыру құпиясы.

12.1. Сақтандыру құпиясы сақтандыру сомасының, төленген сақтандыру сыйлықақыларының мөлшері, сондай-ақ Сақтанушының, Сақтандырылушының немесе Пайда алушының жеке басына қатысты Сақтандыру шартының өзге де талаптары туралы мәліметтерді қамтиды.

12.2. Сақтандыру нарығының басқа кәсіби қатысушысына, сақтандыру агентіне Сақтандыру немесе қайта сақтандыру шарттарын жасасуға байланысты ақпарат беру жағдайларын қоспағанда, сақтандыру нарығының кәсіби қатысушылары, сақтандыру агенті өзінің кәсіби қызметі нәтижесінде алған сақтандыру құпиясын құрайтын мәліметтерді жария етуге құқылы емес.

12.3. Сақтандыру құпиясы Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) жазбаша келісімі негізінде үшінші тұлғаға ашылуы мүмкін.

12.4. Сақтандыру құпиясы бар мәліметтер ұсынылады:

1) Сақтанушының (Пайда алушының) өкілдеріне - нотариалды куәландырылған сенімхат негізінде;

2) анықтау, алдын ала тергеу органдарына - олардың іс жүргізуіндегі қылмыстық істер бойынша;

3) сотқа - сот ұйғарымы негізінде оның іс жүргізуіндегі істер бойынша;

4) прокурорға - өз құзыреті шегінде тексеру жүргізу туралы қаулы негізінде, оның қарауындағы материалдар бойынша;

5) қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органға - «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген мақсаттарда және тәртіпшен;

6) «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 59-бабының 4-тармағында көзделген мақсаттарда;

7) уәкілетті мемлекеттік органға - сақтандыру қызметін қадағалауды жүзеге асыруға байланысты мәселелер бойынша;

8) Қазақстан Республикасының резиденті-сақтандыру холдингіне - сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерін есептеу, сондай-ақ тәуекелдерді басқару және сақтандыру тобының ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру мақсаттары үшін;

9) Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамалық актілеріне сәйкес өзге де тұлғаларға.

12.5. Сақтанушы, Сақтандырылушы немесе Пайда алушы қайтыс болған жағдайда сақтандыру құпиясы бар мәліметтер беріледі:

1) мұрагерлеріне;

2) соттың ұйғарымы, қаулысы немесе нотариустың мөрімен расталған жазбаша сұрау салуы негізінде соттар мен нотариустарға өздерінің іс жүргізуіндегі мұрагерлік істер бойынша. Нотариустың жазбаша сауалына Сақтанушының немесе Пайда алушының қайтыс болғаны туралы көшірме қоса берілуге тиіс;

3) шетелдік консулдық мекемелерге - олардың іс жүргізуіндегі мұрагерлік туралы істер бойынша.

12.6. Сақтандыру қызметін жүзеге асырудың жалпы шарттары, ұсынылатын сақтандыру қызметтерінің тізбесі, сақтандыру тарифтері, сақтандыру мерзімдері, сондай-ақ Сақтандыру (қайта сақтандыру) шартының өзге де негізгі талаптары ашық ақпарат болып табылады және сақтандыру құпиясы мен коммерциялық құпияның мәні бола алмайды.

Сақтандырушы сақтандыру құпиясын құрайтын мәліметтерді жария еткен жағдайда Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) келтірілген зиянның орнын толтыруды, ал тиісті жағдайларда моральдық зиянның орнын толтыруды талап етуге құқылы.

13. Сақтанушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері.

13.1. Сақтандыру жағдайы және/немесе сақтандыру жағдайының басталуына әкеп соғуы мүмкін оқиға орын алған кезде Сақтанушы міндетті:

1) сақтандыру жағдайынан шығынды азайту үшін барлық мүмкін шараларды қабылдауға;

2) жазатайым оқиға болған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы сақтандырушыға (демалыс және мереке күндерін есептемегенде) дереу хабарлауға. Егер сақтандыру жағдайы Сақтандырылушының қайтыс болуы болып табылса, онда Сақтандырушыны сақтандыру жағдайы туралы хабардар ету міндеті Сақтанушыға, ал егер ол бір мезгілде сақтандырылған болса, онда оның туыстары мен жақындарына не Пайда алушыға жүктеледі. Бұл жағдайда Сақтандырушыны хабардар ету мерзімі 20 (жиырма) жұмыс күніне дейін ұлғайтылады;

3) орын алған оқиға туралы дереу хабарлауға және оқиғаны құзыретті органдар мен ұйымдарда (ішкі істер органдары, өртке қарсы қызметтер, ТЖ жөніндегі органдар, медициналық мекемелер және т. б. қолданыстағы заңнамаға сәйкес құзыретті органдар мен ұйымдар) құжаттамалық түрде тіркеуге;

4) Сақтандырушы тағайындаған дәрігерді тарта отырып, Сақтандырушының өкіліне жазатайым оқиғадан зардап шеккен Сақтандырылушыны тексеруді жүргізуге мүмкіндік беруге;

5) залалдың туындау мән-жайларын көрсете отырып, сақтандыру жағдайының басталуы туралы белгіленген нысандағы жазбаша өтінішті, сондай-ақ сақтандыру жағдайының себептерін анықтау және залалдың мөлшерін айқындау үшін Сақтандырушы талап еткен барлық құжаттарды беруге;

6) емдеуші дәрігерді сақтандыру оқиғасына байланысты мәселелер бойынша Сақтандырушының алдында медициналық құпияны сақтаудан босататын жазбаша міндеттеме беруге.

13.2. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы белгіленген мерзімде хабарламау, егер Сақтанушы (Сақтандырылушы) дәлелді себеппен аталған әрекеттерді орындауға мүмкіндігі болмаса және оны құжаттамамен растаса, оған сақтандыру төлемінен жазбаша бас тартуға құқық береді.

14. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығын мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі.

14.1. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Сақтандырылушыға (Пайда алушыға) Сақтанушының (Сақтандырылушының немесе Пайда алушының) сақтандыру жағдайы туралы жазбаша өтініші және сақтандыру жағдайы туралы акті негізінде жүргізеді.

14.2. Сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ оның келтірген залалдарын дәлелдеу Сақтанушыға, Пайда алушыға, Сақтандырылушыға жүктеледі.

14.3. Сақтанушы / Сақтандырылушы / Пайда алушы келесі құжаттар тізімін ұсынуы керек:

1) Сақтандырушының нысаны бойынша сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

2) Өтініш берушінің жеке басын растайтын құжаттар:

- туу туралы куәлік (16 жасқа дейінгі тұлғалар үшін) немесе төлқұжат;

- өтініш берушінің жеке куәлігі/ төлқұжаты, не;

- сақтандыру компаниясында істерді жүргізу және сақтандыру төлемін алу құқығына сенімхаттың түпнұсқасы (заңды тұлға үшін немесе пайда алушының мүдделері ұсынылған жағдайда);

3) Сақтандыру жағдайының болуын және келтірілген залалдың мөлшерін растайтын құжаттар:

а) Сақтандырылушы жазатайым оқиға салдарынан жарақат алған жағдайда, Сақтанушы (Сақтандырылушы) мынадай құжаттарды ұсынуға міндетті:

1) сақтандыру полисінің түпнұсқасы (телнұсқасы);

2) Сақтанушының, Сақтандырылушының, Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттар;

3) науқастың картасынан шығарылған эпикриз, ауру тарихынан үзінді көшірме, травмалық пункттен медициналық анықтама немесе Сақтандырылушыға көрсетілген медициналық көмекті растайтын және/немесе емдеу мекемесінің мөрімен расталған жарақаттың нақты сипаттамасы мен сипатын қамтитын басқа да медициналық құжаттар;

4) қажет болған жағдайда-рентгенмен түсірілген сурет немесе оның сипаттамасы;

5) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғанын растайтын құзыретті органдардың құжаттары (өрт сөндіру қызметтері, полиция, төтенше жағдайлар органдары);

6) сақтандыру жағдайының мән-жайларына, оның себептеріне, залал мөлшеріне қатысты құжаттар (түпнұсқалар немесе куәландырылған көшірмелер) (жазатайым оқиға туралы акт н. Н-1 немесе н. Н-2)

б) Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда Сақтанушы (Пайда алушы) мыналарды ұсынуға міндетті:

1) сақтандыру полисінің түпнұсқасы (телнұсқасы);

2) Сақтандырылушының мұрагерлік құқығын растайтын құжатта;

3) Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттар, Сақтандырылушының қорғаншы, қамқоршы, Пайда алушының баласы болғанын растайтын құжаттар;

4) науқастың картасынан шығарылған эпикриз, ауру тарихынан үзінді көшірме, травматикалық пункттен медициналық анықтама немесе сақтандырылушыға көрсетілген медициналық көмекті растайтын және/немесе сақтандырылушының өлімінің себебі болып табылатын диагнозды көрсете отырып, жарақаттың нақты сипаттамасы мен сипатын қамтитын, емдеу мекемесінің мөрімен куәландырылған басқа да медициналық құжаттар;

5) Сақтандырылушының қайтыс болу себебі туралы деректерді қамтитын заңнамалық немесе нормативтік актілерде көзделген құжаттың көшірмесі (сот-медициналық сараптаманың қорытындысы, қайтыс болу себептері туралы анықтама және т. б.);

6) қайтыс болу туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;

7) егер Сақтандырушы оларды талап еткен жағдайда патологиялық-анатомиялық зерттеу нәтижелері;

8) тиісті құзыретті мемлекеттік органдардың өртке қарсы және құқық қорғау органдарының және т. б. сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғанын растайтын құжаттары.

14.4. Сақтандырушының талап етуі бойынша Сақтанушы белгіленген нысандағы Өтініш беруге міндетті, оған сәйкес Сақтандырылушыны бақылаған және зерттеген дәрігерлерді дәрігерлік құпияны сақтаудан босатады.

15. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары.

15.1. Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан немесе Пайда алушыдан) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша хабарлама алғаннан кейін Сақтандырушы мынадай іс-әрекеттерді жүзеге асырады:

1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісін белгілейді; Сақтанушының (Сақтандырылушының немесе Пайда алушының) өтінішінде келтірілген мәліметтердің сәйкестігін тексереді; салдарынан залал келтірілген оқиғаның туындау фактісі мен себептерін айқындайды; сарапшыларды, апаттық комиссарларды тарту қажеттілігін айқындайды, өзге де әрекеттерді жүзеге асырады;

2) оқиға сақтандыру жағдайы деп танылған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды, Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) танысуға ұсынады.

15.2. «Сақтандырылушының жарақаты» сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемінің мөлшерін есептеу «Сақтандырылушы жарақат алған кезде сақтандыру төлемдерінің мөлшерін айқындау кестесі» бойынша жүргізіледі (№2 қосымша).

15.3. Егер сақтандыру жағдайлары бойынша жүргізілген сақтандыру төлемін жүзеге

асырғаннан кейін «Сақтандырылушының жарақаттануы» немесе Сақтандырылушының қайтыс болуы сол жазатайым оқиғадан туындаса, онда «Сақтандырылушының жарақаттануы» сақтандыру жағдайы бойынша жүргізілген сақтандыру төлемінің мөлшері осы жағдайда сақтандыруға жататын төлемнен ұсталады.

15.4. Сақтандырылушы сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде бірнеше дене жарақатын алған кезде Сақтандырушы бір Сақтандырылушыға сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру төлемін жүргізеді.

15.5. Сақтанушының (Сақтандырылушының) шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін осындай шығыстар қажет болса немесе жүргізілсе, Сақтандырушы өтеуге тиіс.

15.6. Сақтанушының (Сақтандырылушының) шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстары нақты мөлшерде өтеледі, алайда сақтандыру төлемі мен шығыстарды өтеудің жалпы сомасы әрбір Сақтандырылушыға сақтандыру сомасынан аспауы үшін. Егер шығыстар Сақтанушының Сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар сақтандыру сомасына қарамастан толық мөлшерде өтеледі.

15.7. Сақтандырушы ықтимал шығындарды азайту үшін Сақтанушы қасақана ақылға қонымды және оған қол жетімді шараларды қолданбағандықтан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

16. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

16.1. Сақтандырушы барлық қажетті құжаттарды алғаннан кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемі туралы не сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдайды, ол туралы Сақтанушыға (Сақтандырылушыға / Пайда алушыға) жазбаша хабарлайды.

16.2. Сақтандырушы осы Сақтандыру ережелеріне сәйкес соңғы қажетті құжатты алғаннан кейін Пайда алушыға сақтандыру төлемін 10 (он) жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

16.3. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына Сақтанушы (Сақтандырылушы немесе Пайда алушы) сотқа шағымдана алады.

16.4. Егер сақтандыру жағдайы салдарынан болған болса, Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тартуға құқылы:

1) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтанушының, Сақтандырылушының немесе Пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған немесе оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

2) Сақтанушының, Сақтандырылушының немесе Пайда алушының сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған іс-әрекеттері.

16.5. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар негіз бола алады:

1) Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының тізбесінде Сақтанушының, Сақтандырылушының және/немесе Пайда алушының болуы. Бұл ретте, Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының тізбесіне енгізілген тұлғаның барлық шығыс операциялары ол Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органының көрсетілген тізбесінен шығарылған сәтке дейін оқшауландырылады;

2) Сақтанушы, Сақтандырылушы және/немесе Пайда алушы клиентті тиісті тексеруді жүргізу үшін қажетті құжаттарды ұсынудан бас тартқан жағдайда;

3) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы;

4) Сақтанушының сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде шараларды қасақана қабылдамауы;

5) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге және ол келтірген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтіруі;

6) оқиғаны сақтандыру жағдайы деп танымау;

7) егер Сақтанушының (Сақтандырылушының) дәлелді себеппен көрсетілген әрекеттерді орындауға мүмкіндігі болмаса және оны құжаттамамен растаса, сақтандыру жағдайы туралы уақытылы хабарламау.

16.6. Осы баптың 16.4.,16.5.-тармақтарында көзделген себептер бойынша Сақтандырушыны Сақтанушы алдындағы сақтандыру жауапкершілігінен босату бір мезгілде Сақтандырушыны Сақтандырылушыға немесе Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатады.

16.7. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залалдың мөлшерін растайтын құжаттарды қабылдаған Сақтандырушы Сақтанушыға ұсынылған құжаттардың тізбесін көрсете отырып анықтама береді.

17. Сақтандыру шартын тоқтату шарттары.

17.1. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда өз қолданысын тоқтатады:

1) барлық сақтандырылушыларға қатысты сақтандыру жағдайы басталған кезде;

2) егер Сақтандырылушы Сақтанушының сақтандыру жарналарын төлеу жөніндегі міндеттерін өзіне қабылдасамаса, заңды тұлға болып табылатын Сақтанушы таратылған немесе жеке тұлға болып табылатын Сақтанушы қайтыс болған кезде;

3) Сақтандырушы таратылған кезде;

4) сот сақтандыру шартын жарамсыз деп тану туралы шешім қабылдағанда.

17.2. Тараптардың Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқығы бар. Сақтандыру шартының қолданысын мерзімінен бұрын тоқтату ниеті туралы Тараптар Сақтандыру шартын тоқтатудың болжамды күніне дейін кемінде 30 (отыз) күнтізбелік күн бұрын бір-бірін хабардар етуге міндетті.

17.3. Сақтандыру шарты мынадай жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылады:

1) Сақтанушы болып табылмайтын Сақтандырылушы ауыстырылмаған кезде оның қайтыс болуы жағдайында;

2) сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзгеше мән-жайлар бойынша тоқтатылған жағдайда;

3) Сақтандырушы осы Ережелерде көзделген тәртіппен берген сақтандыру полисіне енгізілген шарттар мен мәліметтердің өзгеруі жағдайында;

4) егер Сақтандырылушы Сақтанушының сақтандыру жарналарын төлеу бойынша міндеттерін өзіне қабылдасамаса, заңды тұлға болып табылатын Сақтанушы таратылған немесе жеке тұлға болып табылатын Сақтанушы қайтыс болған жағдайда;

5) Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңында көзделген жағдайларда;

6) келесі жағдайларда:

- Сақтанушыны, Сақтандырылушыны және Пайда алушыны тиісінше тексеру бойынша шаралар қабылдаудың мүмкін еместігі;

- іскерлік қатынастар ақшаны жылыстату және терроризмді қаржыландыру мақсатында пайдаланылады деп пайымдауға негіз болған кезде. Бұл жағдайда Сақтандырушы Сақтанушыны жазбаша хабардар ету жолымен Шартты бұзуды жүзеге асырады.

Шарт сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген көрсетілген мән-жайлар туындаған кезден бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы Сақтанушы дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей уәкілетті мемлекеттік органдар берген растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, Сақтандырушыны жазбаша хабардар етуге міндетті.

17.4. Сақтанушының талап етуі бойынша осы Шарт мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда,

егер бұл осы баптың 17.3-тармағында, сондай-ақ ҚР АҚ 841-бабының 1-тармағында көрсетілген мән-жайларға байланысты болса, сақтандыру жағдайларының орын алмауы шартымен Сақтандырушының сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін мынадай мөлшерде ұстап қалуға құқығы бар:

№ р/с	Сақтандыру шарты күшіне енген сәттен бастап ол мерзімінен бұрын тоқтатылған сәтке дейінгі өткен мерзім	Сақтандырушы ұстап қалатын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (Сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сыйлықақысының пайызымен)
1	2	3
1	1 айға дейін қоса алғанда	20
2	1 айдан 2 айға дейін қоса алғанда	30
3	2 айдан 3 айға дейін қоса алғанда	40
4	3 айдан 4 айға дейін қоса алғанда	50
5	4 айдан 5 айға дейін қоса алғанда	60
6	5 айдан 6 айға дейін қоса алғанда	70
7	6 айдан 7 айға дейін қоса алғанда	75
8	7 айдан 8 айға дейін қоса алғанда	80
9	8 айдан 9 айға дейін қоса алғанда	85
10	9 айдан 10 айға дейін қоса алғанда	90
11	10 айдан 11 айға дейін қоса алғанда	95
12	11 айдан астам	100

Қайтарылуға жататын сомадан Сақтандырушы әкімшілік шығыстарды (мыналарды қамтиды: жасалған Сақтандыру шарты бойынша табыс салығын, агенттік сыйақыны және осы сақтандыру шартына қызмет көрсететін менеджерге сыйақыны) Сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сыйлықақысының сомасынан 25% мөлшерінде ұстап қалуға құқылы.

17.5. Осы Ереженің 17.3-тармағында көзделмеген негіздер бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын бұзылған кезде сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды.

17.6. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарын орындамаудан туындаған жағдайларда соңғысы Сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

17.7. Сақтанушы Сақтандыру шартынан (сақтандыру полисінен) бас тартқан және сақтандыру сыйлықақысын төлемеген жағдайда, Сақтанушы Сақтандырушыға Шарттан бас тартқан күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде сақтандыру сыйлықақысын толық көлемде төлеуге міндетті, сондай-ақ сыйлықақыны уақтылы төлемегені үшін сақтандыру сыйлықақысының 0,1% мөлшерінде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті әрбір кешіктірілген күн үшін төленуге тиіс.

18. Қосымша шарттар.

18.1. Сақтандыру ережелерінің шарттарына өзгерістер енгізу қажет болған кезде өзгерістер Сақтандырушының уәкілетті органымен келісілуі тиіс.

18.2. Сақтанушы, Сақтандырылушы, Пайда алушы Шарт бойынша құқықтар мен міндеттерді Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз үшінші тұлғаларға бере алмайды.

18.3. Сақтанушының сақтандыру полисін жасау жолымен осы Сақтандыру ережелеріне қосылуы арқылы Сақтанушы өзінің келісімін, сондай-ақ Сақтандырушының (Пайда алушының) Сақтандырушының не үшінші тұлғаның қайта сақтандыру шартын жасау кезінде дербес деректерді беруді қоса алғанда, Сақтандырушының (Пайда алушының) дербес деректерін жинауға және өңдеуге келісімін растайды. Дербес деректерді пайдалану Сақтандырушының не үшінші тұлғаның Шарттың және\немесе Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын орындауы мақсатында, сондай-ақ Сақтандырушы қызметінің

мақсаттарын тұтастай іске асыру үшін жүзеге асырылады.

18.4. Сақтандыру полисінің қорытындысымен Сақтанушы өзінің келісімін, сондай-ақ Сақтандырылушының (Пайда алушының) дербес деректерді жинауға, сақтауға және өңдеуге, соның ішінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес осындай деректерді үшінші тұлғаларға беруге келісімін растайды.

18.5. Сақтандыру полисінің қорытындысымен Сақтанушы Сақтандырылушының Сақтандыру шартын жасауға, сондай-ақ Сақтандырушының немесе Сақтандырылушының үшінші тұлғаның дербес деректерін өңдеуге жазбаша келісімін, оның ішінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес осындай деректерді үшінші тұлғаларға беруді қоса алғанда, дербес деректерді трансшекаралық беруге, сондай-ақ Сақтандырылушыны ауыстыруға келісімін алғанын растайды.

18.6. Сақтанушы Сақтандырылушының (лардың) Шарт жасауға келісімін алғанын растайды. Сақтанушы Сақтандырылушыны(ларды) ауыстыруға құқылы, бұл ретте Сақтандырылушының(лардың) ауыстыруға келісімі талап етілмейді.

18.7. Сақтандырушы мен Сақтанушы (Пайда алушы) арасында туындайтын Сақтандыру шарты бойынша дауларды тараптар тікелей келіссөздер жолымен қарайды.

18.8. Тараптар реттемеген даулар Алматы қаласы сотының қарауына беріледі, егер Шарттың тарабы заңды тұлға болып табылса, онда дауды Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты қарайды, ал егер Шарттың тарабы жеке тұлға болып табылса, онда дауды Алматы қаласының Алмалы аудандық соты қарайды..